

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-602

3.7.2024

Eika Forsikring AS

Bilansvar

Venstresving og forbikjøring – bal. § 8 – trafikkreglene §§ 8, 12 og 14.

Det oppsto sammenstøt mellom klagers moped og motpartens bil, da klager foretok en venstresving samtidig som motparten var i ferd med å kjøre forbi på venstre side. Klager hevdet at motparten måtte ilegges fullt ansvar, med henvisning til at bilisten hadde foretatt en ulovlig forbikjøring og utvist manglende aktpågivenhet. Motpart anførte på sin side at klager ikke benyttet blinklys, samt at det ikke hadde oppstått fysisk sammenstøt mellom kjøretøyene. Foretaket mente ansvar ikke kunne plasseres, og at hver part måtte dekke egen skade. Nemnda kom til at foretakets ansvarsvurdering var korrekt.

Saksfremstilling

Saken gjelder ansvarsfordeling etter sammenstøt mellom moped og personbil i forbindelse med forbikjøring ved innkjøring til privat vei.

Det angivelige sammenstøtet mellom klagers moped og motpartens bil oppsto i forbindelse med en forbikjøring 6.9.23. Det ble ikke fylt ut felles skademelding, og partene er uenige om hendelsesforløpet. Fra klagers forklaring datert 8.9.23 hitsettes:

Jeg blinket til venstre for å ta av opp mot N og ble påkjørt bakfra/venstre side pga forbikjøring. Sammenstøtet skjedde akkurat idet svingen ble påbegynt.

Fra motpartens forklaring datert 25.9.23 hitsettes:

Jeg skulle kjøre forbi en moped, og da jeg er i ferd med å gjøre det så svinger mopeden av til venstre uten å bruke blinklys.

Klager hadde tegnet forsikring i Gjensidige Forsikring ASA (heretter Gjensidige), mens motparten var forsikret i Eika Forsikring AS (heretter foretaket). Den 5.1.24 løste Gjensidige saken med at hver part måtte bære egen skade, da ingen hadde fremlagt tilstrekkelige bevis for sine påstander.

Klager hadde ikke kaskoforsikring på mopeden og var uenig i avgjørelsen. Hun klaget derfor saken inn til Eika Kundeombud 14.1.24, som valgte å avslå klagen 9.2.24. Kundeombudet hevdet at det ikke hadde oppstått fysisk sammenstøt mellom kjøretøyene, og at ikke forelå felles skademelding eller andre bevis som underbygget påstandene fremsatt av klager. På bakgrunn av sakens dokumenter fastholdt kundeombudet avgjørelsen om at ansvar ikke kunne erkjennes, og at hver part måtte dekke egen skade.

Saken ble meldt inn til Finansklagenemnda 23.2.24.

Klager har i det vesentlige anført at motparten må bære fullt ansvaret for uhellet. Klager mener det var forbudt å foreta forbikjøring på stedet, jf. trafikkregler § 12 nr. 5 andre avsnitt, at forbikjøringen ble foretatt på feil side, jf. § 12 nr. 1 bokstav a, og at motpart ikke forvisset seg om at det åpenbart lot seg gjøre å komme inn igjen i trafikkstrømmen etter forbikjøringen, jf. § 12

nr. 2 bokstav d. Videre mener klager at motparten var plassert feil i veibanen, jf. § 5 nr. 1, og at motpart har foretatt en forbikjøring i strid med kravet om tilstrekkelig møteavstand, jf. § 5 nr. 3. Foruten dette anfører klager at motpart har utvist manglende aktpågivenhet, samt at det er fullstendig urimelig å kreve at klager må fremlegge bevis for at blinklys ble satt på tidsnok.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at saken er korrekt løst med at hver part bærer egen skade, jf. bal. § 8. Ut fra trafikkreglene § 8 har kjørende som vil skifte felt vikeplikt for kjørende som befinner seg i det feltet det skal kjøres inn i eller som først må krysses, og ifølge § 14 skal det gis tegn ved svingning eller annen vesentlig endring i kjøretøyets plassering i sideretning. Det er kravstiller som har bevisbyrden for de påstander som fremsettes. Motpart hevder at klager ikke har brukt blinklys, og at det ikke oppsto fysisk sammenstøt mellom kjøretøyene. Det foreligger ingen bevis for at klager brukte blinklys, og hennes eget forsikringsforetaket er enig i denne vurderingen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets ansvarsfordeling er i samsvar med bal. § 8.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Kort oppsummert er ansvar etter denne bestemmelse betinget av enten utvist uaktsomhet (a), teknisk svikt (b) eller brudd på trafikkreglene (c). Hvis begge parter forhold tilsier at de kommer inn under et eller flere av disse alternativene, så skal det foretas en skyldfordeling etter annet ledd i samme bestemmelse.

Det er kravstiller som har bevisbyrden for sitt krav. I dette ligger det at hver av partene må sannsynliggjøre at motparten har vært uaktsom, brutt trafikkreglene osv., for å kunne få dekket skaden av motpartens foretak. Klarer ingen av partene å sannsynliggjøre dette, vil man etter de alminnelige bevisregler falle ned på utgangspunktet om at hver part bærer sin egen skade. Forutsetning for at ansvar skal ilegges er at bilføreren har utvist uaktsomhet eller kjørt i strid med trafikkreglene.

Klager anfører at det var *forbudt* å foreta forbikjøring på stedet, jf. trafikkregler § 12 nr. 5 andre avsnitt. Vi bemerker på generelt grunnlag at det er markert med gul varsellinje i veibanen, hvilke indikerer at forbikjøring kan foretas, men at dette må gjøres med forsiktighet. Videre kan vi ikke se at var motgående trafikk på stedet, eller at det er fremlagt fagkyndige uttalelser/dokumentasjon som tilsier at det var ulovlig med forbikjøring på veistrekningen.

Klager mener at forbikjøringen ble foretatt på feil side, jf. § 12 nr. 1 bokstav a, og at motpart ikke har forvist seg om at det åpenbart lot seg gjøre å komme inn i trafikkstrømmen igjen uten å forstyrre den, jf. § 12 nr. 2 bokstav d. Videre hevder klager at bilen ikke var plassert riktig i veibanen, jf. § 5 nr. 1, og at motpart har foretatt en forbikjøring i strid med kravet om tilstrekkelig møteavstand, jf. § 5 nr. 3. I tillegg anfører klager at motpart utviste manglende aktpågivenhet, samt at det er fullstendig urimelig å kreve at klager må fremlegge bevis for at blinklys ble satt på tidsnok.

Etter trafikkreglene § 12 nr. 1 bokstav a, skal forbikjøring foretas til høyre, dersom forankjørende bil svinger til venstre eller tydelig forbereder slik sving. Dersom det legges til grunn at klager ga tilstrekkelig tegn til å svinge, brøt dermed motparten trafikkreglene ved å forsøke en forbikjøring på venstre side. Videre påhviler det også den forbikjørende en streng aktsomhetsplikt jf. § 12 nr. 2.

Dersom det ikke kan legges til grunn at klager tilstrekkelig varslet at kjøretøyet skulle svinge til venstre vil imidlertid motparten ikke ha brutt trafikkreglene ved å kjøre forbi på venstre side. Tvert imot vil klager ha brutt trafikkreglene § 14 nr. 2 som pålegger at det skal gis tegn ved svingning, samt mulig også trafikkreglene § 8 nr. 1 om vikeplikt for trafikanter i det kjørefelt som skal krysses. Det synes da naturlig at klager ilegges fullt ansvar. Videre følger at sikker praksis at det er den som foretar avsvinging som har bevisbyrden for at det ble gitt signal i god tid, se **FinKN 2017-007** hvorfra hitsettes:

Ut fra partenes forklaring er det uklart om klager varslet svingen til venstre med bruk av blinklys. Klager har bevisbyrden for dette og det må da legges til grunn at blinklys ikke ble brukt.

Bakgrunnen for denne praksisen er at det har formodningen mot seg at noen velger å foreta forbikjøring på venstre side av en forankjørende bil som tydelig gir tegn til å svinge til venstre. Det antas at det kan anføres til støtte for en slik presumsjon at den avsvingende bilen foretar en manøver ut av sitt ordinære

kjøremønster, og dermed har best kontroll over situasjonen ved at denne vet hva som skal skje. Videre må den avsvingende bilen ta høyde for at det kan komme trafikk i motgående kjørefelt. Bevissspørsmålet blir dermed om klager benyttet blinklys eller ikke, og om dette ble påsatt i god nok tid.

I nærværende sak foreligger det ingen felles skademelding. Partene er enige i at uhellet inntraff idet klager skulle svinge av til N., men uenig i det nærmere hendelsesforløpet. Ifølge klager observerte hun motpart i speilet, satt på blinklys, bremsset ned fra maks hastighet og plasserte mopeden inn mot midtstripen. Videre forklarer klager at det oppsto direkte sammenstøt mellom kjøretøyene, da hun påbegynte sin venstresving samtidig som motpart forsøkte å passere hennes moped i venstre kjørebane. Bilen traff benet til klager som ble klemt mot mopeden og førte til at klager og kjøretøyet falt i bakken. Dette bestrider motparten som på sin side hevder at det ikke var kontakt mellom kjøretøyene. Motpart forklarer at bilen var i ferd med å passere mopeden, da klager svingte til venstre uten å signalisere med blinklys. Klager mistet balansen og mopeden falt i bakken. Det foreligger følgelig ord mot ord, og vi kan ikke se at det er innhentet vitneforklaringer som underbygger partenes påstander.

Som bevis for direkte sammenstøt mellom kjøretøyene, har klager fremlagt et bilde fra skadestedet som angivelig viser drivstofflekkasje fra mopeden. På mottatt bilde kan vi se en lekkasje i veibanen ved innkjøring til N. Vi må imidlertid bemerke at bilde er tatt fra tiden etter hendelsen, og at dette ikke viser hvordan situasjonen oppsto, herunder om det skyldes direkte sammenstøt mellom kjøretøyene, eller om dette må tilskrives tap av balanse og fall på mopeden. Siden vi ikke har fått tilsendt bilder av hverken bilen og mopeden, får vi heller ikke bekreftet skadeomfang og evt. treffpunkt mellom kjøretøyene.

Vi vil likevel minne om at sekretariatet ikke innehar motorteknisk kompetanse, og kan ikke på selvstendig grunnlag ta stilling til hvordan en kollisjon har oppstått ut fra denne typen dokumentasjon alene. For at vi skal kunne ta stilling til ansvarsspørsmålet må vi få tilsendt video, takstrapporter, rekonstruksjon eller analyse av situasjonen som dokumenterer at motparten er å bebreide for sammenstøtet. Følgelig kan ikke mottatt bilde tas til inntekt for at motparten har handlet i strid med trafikkreglene eller opptrådt uaktsomt.

Etter gjennomgang av sakens dokumenter finner vi at klager ut fra alminnelige bevisbetraktninger ikke har sannsynliggjort at motparten har handlet i strid med trafikkregler eller opptrådt uaktsomt. Som nevnt vil vi ved behandling av saker kun forholde oss til den skriftlige dokumentasjonen som partene har innhentet og fremlagt. Det foreligger motstridende forklaringer, og det er ikke fremlagt nøytrale vitneforklaringer eller andre teknisk bevis som kan bekrefte noen av partenes påstander. Ettersom nøyaktig plassering og fart på kjøretøyene idet uhellet oppstod for øvrig er uklart, så er det ikke mulig å konkludere med ansvar i saken. Tilfellet må derfor løses med at hver part bærer sin egen skade, jf. bal. § 8.

Finansklagenemnda har i en rekke avgjørelser der det foreligger motstridende forklaringer, konkludert med at hver part må bære egen skade da det ikke er ansett å foreligge tilstrekkelig dokumentasjon for at noen av partene har opptrådt uaktsomt eller brutt trafikkreglene. Fra nemndas side er det i slike tilfeller konkludert med at en må falle ned på hovedregelen i bal. § 8, som er at hver part bærer egen skade.

Til støtte for dette kan det vises til tidligere nemndavgjørelsen **FinKN 2017-468** som gjaldt ansvarsfordelingen etter sammenstøt mellom klager og motpartens motorvogn. Kollisjonen oppsto i forbindelse med motpartens forbikjøring av klager på en rett strekning. Partene var uenige om hvem som kom over i den annens kjørefelt. Forsikringsforetakene anførte at det var uklart hva som hadde hendt, og at hver part derfor måtte bære sin skade. Nemnda sluttet seg til denne løsningen, da det ikke var dokumentert ansvarsgrunnlag for noen av partene. Fra nemndas avgjørelse hitsettes:

Partene har forskjellig forklaring på hendelsesforløpet. Ingen av partene har fremlagt eksterne holdepunkter for å underbygge sin fremstilling. Dette betyr at det ikke er dokumentert ansvarsgrunnlag for noen av partene. I slike tilfeller må man falle tilbake på lovens hovedregel om at hver part bærer sin skade, jf. FinKN 2017-814.

Avgjørelsen er enstemmig.

I sakens anledning viser vi også til avsagte nemndavgjørelser **2023-267**, **2021-332**, **2021-130** m.fl. der nemnda i samtlige saker har konkludert med at det ikke i tilstrekkelig grad er sannsynliggjort ansvarsgrunnlag hos den ene parten i kollisjonssaker der det foreligger avvikende forklaringer.

Foretakets standpunkt synes derfor å være korrekt, og vi ser derfor ikke grunn til å ta saken nærmere opp med foretaket.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).